

Od 28. septembra do 4. oktobra 2019

Globalno ohlajanje se nadaljuje

Svetovni indeks nabavnih menedžerjev, ki ga izračunava banka J. P. Morgan, je septembra upadel na najnižji nivo v zadnjih treh letih in pol (51,2), kar pomeni, da se svetovna rast še vedno upočasnjuje. Obseg novih naročil se povečuje zelo počasi, predvsem zaradi neznank o razpletu trgovinskih vojn, ki vplivajo na šibko mednarodno blagovno menjavo. Število novih delovnih mest je prenehalo nastajati, predvsem zaradi znižanja naročil v predelovalni dejavnosti, kar večje zaposlovanje v storitvenih dejavnostih ni moglo nadomestiti. Na Japonskem, v Nemčiji, Franciji, Italiji, Španiji, Braziliji, Rusiji in na Irskem se je zaposlenost še povečevala, v ZDA in Združenem kraljestvu pa že zniževala. Med večjimi gospodarstvi najslabše kaže Nemčiji in Združenemu kraljestvu, medtem ko se je v ZDA, Braziliji in Italiji optimizem nekoliko okrepil. Počasnejša rast naj bi doletela še Francijo, Španijo, Rusijo in Irsko. Globalno gledano so okrepljeno rast optimizma v septembru beležile dejavnosti finančnih storitev in storitev za potrošnike, medtem ko se je rast pri proizvodih za potrošnike in poslovnih storitvah znižala. Padec pri proizvodnji vmesnega blaga in investicijskih dobrin se je še poglobil. Po zadnjih ocenah OECD (september 2019) naj bi se svetovna realna gospodarska rast v 2019 umirila na 2,9 %, kar je precej manj kot v 2018 (3,6 %).

Kolapsu industrije so se v Nemčiji pridružile še storitve

Ob koncu tedna je bilo veliko objav o storitvenih dejavnostih v velikih gospodarstvih, ki so bolj relevantni od industrijskih, saj storitve predstavljajo med 50 in 70 % BDP razvitih gospodarstev. V Rusiji se je optimizem v storitvah precej izboljšal, saj se je obseg novih naročil nekoliko povečal, medtem ko so pričakovanja o prihodnjem poslovanju poslabšala na šestletno dno. Razpoloženje je bilo v majhnih družbah precej bolj negativno kot v velikih. Med večjimi evropskimi gospodarstvi se je razpoloženje v storitvenem delu gospodarstva izboljšalo v Italiji in Španiji, v Franciji se je nekoliko poslabšalo, predvsem zaradi manjšega izvoza storitev. V Nemčiji je bil padec v razpoloženju ogromen, saj se je znižal s 54,8 v avgustu na 51,4 v septembru. Med dejavnostmi se je poslovna aktivnost znižala v pošti in telekomunikacijah, medtem ko je bila visoka v posredovanju z nepremičninami in podpornimi poslovnimi storitvami ter financah. Tudi nemške storitvene dejavnosti so beležile manjše povpraševanje po svojih storitvah iz tujine, kar je verjetno povezano tudi z padcem izvoza vozil. Nemška železarska industrija je že zaprosila zvezno vlado za podporo, sicer se bo število zaposlenih hitro zmanjšalo. V sektorju avtomobilizma se zaposlenost zaradi zavez do zaposlenih še ni bistveno znižala, vendar bi se to lahko zgodilo v 2021 in 2022, ko to obdobje mine.

Septembrska inflacija v Sloveniji nižja od pričakovanj zaradi cenejšega počitnikovanja

V območju evra se je septembrska rast cen umirila na 0,9 %, pri čemer so največji učinek imele višje cene hrane in pijače (+1,6 %) in storitev (+1,5 %), medtem ko so cene energentov vplivale na njeno zniževanje (-1,8 %). V Sloveniji je rast cen upadla z 2,3 % v avgustu na zgolj 1,7 %. Pričakovali smo namreč septembrsko rast cen med 2,0 in 2,2 %. Razlike med članicami območja evra so bile dokaj velike, saj sta Portugalska in Ciper beležili deflacijo, rast cen na Slovaškem pa je preseгла 3 %. Visoko znižanje rasti cen v Sloveniji (z +2,3 % na 1,7 %) naj bi »zakrivile« nižje cene počitniških paketov. Storitve so bile glede na september 2018 v povprečju dražje za 3,9 %, blago pa za 0,6 %. K skupnemu dvigu cen na letni ravni so največ, 0,5 odstotne točke, prispevale višje cene iz skupine stanovanje, voda, električna energija, plin in drugo gorivo; opazno so se zvišale cene zbiranja odpadkov (za 19,2 %), toplotne energije (za 9,3 %), oskrbe z vodo (za 3,8 %) ter električne energije (za 1,8 %). Po 0,3 odstotne točke so k inflaciji prispevali dražja hrana (meso se je podražilo za 3,9 %) in storitve iz skupine raznovrstno blago in storitve, med katerimi se je zasebno zdravstveno zavarovanje podražilo drugič v letu dni (za 13,0 %). Inflacijo so blažile nižje cene pogonskih goriv (za 0,3 odstotne točke); bencin se je pocenil za 6,2 %, dizelsko gorivo za 4,5 %. V prvih devetih mesecih so bile cene medletno višje za 1,7 %, končno oceno za leto 2019 pa bodo narekovale predvsem cene energentov.

Črni avgust v turizmu »zakrivila« zdravilišča

Avgustovski podatki o gibanju prenočitev turistov v Sloveniji so nas razočarali, saj smo pričakovali med 5 in 6-odstotno rast prenočitev. Ta je bila zgolj 2,4-odstotna, ker je število prenočitev domačih turistov upadlo za 1,7 %, število tujih pa je poraslo zgolj za 3,6 %. Avgustovsko sezono so reševali gostje iz Nemčije (+15 %) in Francije (+16 %) ter Češke (+31 %), medtem ko smo pravilno ocenili, da se italijanski turisti zaradi šibke dinamike v Italiji odvrtačajo od počitnikovanja v Sloveniji (-4,5 %). Zelo slab rezultat so beležili hoteli, saj se je število prenočitev v tej obliki namestitve zmanjšalo za 2,2 % (v prvih osmih mesecih je bilo nespremenjeno), in sicer predvsem v zdraviliščih (-3,2 %).

Negotovostim navkljub se poslovne investicije podjetij povečujejo

V drugem četrtletju 2019 so se poslovne investicije v območju evra povečale na 26 % ustvarjene dodane vrednosti, kar je bilo največ v desetletju. Pri tem je potrebno upoštevati tudi zamik med odločitvijo o investiciji in njeni realizaciji. Tako lahko domnevamo, da so aktualno visoke vrednosti investicij posledice odločitev v lanskem letu, ko je bil optimizem še visok. To pa seveda ni tako dobra popotnica za oceno njihovega gibanja v prihodnjih četrtletjih.

Trgovina s tekstilom najšibkejša

Obseg trgovine na drobno (realna rast) je bil v EU-28 v avgustu medletno višji za 2,5 %, od tega pri hrani in pijači za 0,7 %, pri drugih proizvodih za potrošnike pa za 4,2 %. Rast je bila visoka predvsem v internetni trgovini (+11,5 %), pri računalniški opremi (+3,8 %), v elektroniki in pohištveni trgovini (+3,2 %), precej nižja pa pri tekstilu (+0,2 %). Največje rasti med državami članicami EU so beležile Romunija (+7,4 %), Malta (+6,2 %) in Madžarska (+5,9 %), medtem ko je bil padec prisoten na Slovaškem (-3 %) in v Luksemburgu (-1,5 %). Stopnja varčevanja gospodinjstev se je v istem obdobju v območju evra povečala na 13,3 %, kar je najvišje po letu 2010. Za investicije so gospodinjstva namenile 9,2 % razpoložljivega prihodka, kar je sicer nekoliko manj kot v 1. četrtletju (9,0 %), vendar najvišje po letu 2011.

Dogodki v naslednjem tednu: avgustovski izvoz in industrijska proizvodnja v Sloveniji

V ponedeljek, 7. 10., bodo objavljeni indeksi nabavnih menedžerjev v Aziji ter največjih svetovnih porabnikov bakra, aluminija in jekla. Pričakujemo lahko slabše objave kot v preteklih mesecih, ker je prav industrija največji porabnik polizdelkov iz teh surovin. V torek, 8. 10., bo razkrito razpoloženje v kitajskem storitvenem sektorju (Caixin), ki bo podal sliko o dinamiki v tem rastočem segmentu kitajskega gospodarstva. Japonski podatki o stanju novih naročil strojev bodo objavljeni v sredo, 9. 10. V četrtek, 10. 10., bodo na voljo prve ocene o gibanju slovenske industrijske proizvodnje v avgustu ter izvozu in uvozu blaga. Pričakujemo nižje rasti kot v preteklem mesecu, predvsem zaradi ohlajanja razpoloženja v predelovalnih dejavnostih. V petek, 11. 10., bo Michigenski indikator potrošniškega razpoloženja pokazal, do katere mere bodo ameriški potrošniki še podpirali globalno in ameriško rast.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 80-odstotna verjetnost za rast cen blagovnega izvoza v avgustu v Sloveniji med 7,0 in 10,0 % (NOVO).

Napoved 2: 90-odstotna verjetnost za avgustovsko rast industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih v Sloveniji med 3 in 4 % (NOVO).

Napoved 3: 80-odstotna verjetnost za uvedbo carin na določene industrijske proizvode iz ZDA, izvožene na trge EU-28 do konca leta 2019, ko bo razkrita sodba o nedovoljeni pomoči Boeingu (NOVO).